

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **29.08.2025**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Erzincan Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi (YGC) ile Erzincan Kadın Kapalı Cezaevi'ne ilişkin mahpus başvuruları, avukat görüşmeleri ve aile beyanları; cezaevlerinde onur kırıcı arama uygulamaları, keyfi disiplin cezaları yoluyla infaz uzatmaları/infaz yakmaları, havalandırma ve sosyal etkinlik haklarının fiilen ortadan kaldırılması, yayın ve haberleşme hakkına getirilen ölçsüz kısıtlamalar gibi ağır ihlallerin sistematik nitelik kazandığını göstermektedir. Özellikle;

- “Kuyu tipi” mimari olarak adlandırılan cezaevinin en alt katlara yerleştirilen siyasi mahpusların gün ışığına erişemediği,
- Bacak arası arama dayatmasına direnç gösterenlere disiplin cezaları verildiği; bu cezaların İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına doğrudan gerekçe yapılarak koşullu salıvermenin ertelendiği,
- **20.08.2025 tarihli, 2025/381** sayılı tutanak uyarınca 14 mahpusa haftalık telefon görüşmesi veya havalandırma dönüşünde odalarına alınırken bacak arası aramaya ilişkin itirazları nedeniyle çeşitli disiplin yaptırımları uygulandığı,
- Erzincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde ağız içi arama dayatmasının hem ailelere hem mahpuslara yöneltildiği; Evrensel Gazetesi ve Jineoloji Dergisi'ne ölçsüz kısıtlamalar getirildiği,
- İmralı Adası'na gönderilen mektuplara el konulduğu.
- Hâlihazırda Erzincan YGC'de bazı mahpuslar yönünden 4. ve 5. kez infaz uzatma, bazılarında ise “3 hücre” cezası akabinde infaz yakma uygulandığı, tarafımıza iletilen bulgular arasındadır.

Bu uygulamalar, Anayasa m.17, 19, 20, 22, 26 ve 38, AİHS m.3 ve m.8, Nelson Mandela Kuralları ve CPT standartlarıyla bağdaşmamaktadır. Konu, kişi özgürlüğü ve güvenliği, işkence yasağı, özel hayata saygı ve ifade/haberleşme özgürlüğü gibi çekirdek haklara dokunan boyutları nedeniyle kamu gücünün ölçülülük, belirlilik ve hukuka bağlılık ilkeleri uyarınca ivedi ve ayrıntılı idarî/hukukî incelemeyi zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Erzincan YGC’de mahpusların beden mahremiyetini ihlal eden (bacak arası) el dedektörü ile arama ve çıplak arama yapıldığı doğru mudur?
2. Son 24 ayda (2024–2025) Erzincan YGC ve Erzincan Kadın Kapalı Cezaevi’nde arama türlerine (üst/çanta/çıplak/ağız içi/ cinsel şiddete varan el dedektörü ile arama) göre yapılan işlemlerin sayısal dökümü, arama gerekçeleri, kamera/KEP kayıtlarının saklama süreleri ve imha protokolleri nedir?
3. 2024–2025 döneminde her iki cezaevinde verilen tüm disiplin cezalarının (türü/süresi) sayısı, bunlardan İdare ve Gözlem Kurulu tarafından “iyi hâl yokluğu” gerekçesiyle infaz erteleme/infaz yakma sonucuna bağlananların oranı kaçtır?
4. İdare ve Gözlem Kurulları için Bakanlıkça belirlenmiş objektif kriter seti, bireysel planlamalar ile katılımının puanlamaya nasıl yansıtıldığına ilişkin ulusal standart var mıdır? Varsa metnini paylaşır mısınız?
5. Erzincan YGC’de “kuyu tipi” mimari içinde en alt kat yerleştirmelerinin gün ışığı/ventilasyon açısından asgari standartlara uygunluğu hangi teknik rehber göre denetlenmektedir? Pencere tel örgü sıklaştırmaları ve havalandırmanın günde 1 saatle sınırlandırılması iddialarının dayanağı nedir?
6. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve ikincil mevzuat uyarınca havalandırma ve açık hava hakkının asgari süresi nedir? Erzincan YGC’de ağırlaştırılmış müebbet hükmü bulunmayan mahpuslar için günde 1 saat uygulaması yapılıyor mu? Yapılıyorsa hukukî dayanağı nedir?
7. Son 24 ayda her iki kurumda sosyal etkinlik/kurs/atölye faaliyetlerinin sayısı, konusu, katılımcı sayıları ve iptal gerekçeleri nelerdir?
8. Erzincan Kadın Kapalı Cezaevi’nde ağız içi arama dayatmasının mahpus yakınlarına da yöneltildiği iddiası doğru mudur? Doğruysa hukukî dayanağı nedir?
9. Evrensel Gazetesi’nin verilmemesi ve Jineoloji Dergisi’ne erişimin engellenmesi iddiaları doğru mudur? Doğruysa toplatma kararları ve kurum içi sansür gerekçeleri

- nelerdir? Mahpusların talep ettiği yayının engellenmesi halinde bireysel bildirim neden yapılmamaktadır, gerekçesi nedir?
10. İmralı Adası'na yazılan mektuplara el konulması iddiası doğru mudur? Doğruysa hangi mevzuat veya hak sınırlama gerekçesine dayanmaktadır? Bu uygulama yönünden yargı denetimi yapılmış mıdır?
  11. Erzincan YGC'de siyasi/adli mahpusların aynı bloklarda barındırılması uygulaması var mıdır? Varsa "risk değerlendirmesi ve güvenlik/ayırıştırma" kriterleri nelerdir?
  12. Erzincan YGC'ye sevk adı altında sürgün yapıldığı, çıplak aramayı reddedenlerin 7 saat müşahede odasında aç-susuz bekletildiği iddiaları doğru mudur? Doğruysa raporlar, kamera kayıtları, soruşturma sonuçları nelerdir?
  13. 2024–2025'te her iki kurumda personel hakkında işkence/kötü muamele ve keyfi uygulamalar nedeniyle başlatılan idari/cezai soruşturmaların sayısı, sonuçları ve disiplin yaptırımları nelerdir?
  14. Yayın, mektup ve kargo kısıtlamalarında kullanılan filtreleme/denetim ölçütleri nelerdir? Toplu veya tür bazlı yasaklama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa dayanağı nedir?
  15. Mahpus gelişim puanları (iyi hâl) ile koşullu salıverme kararları arasındaki korelasyona ilişkin Bakanlığınızın elinde bulunan istatistik seri (kurum bazlı) var mıdır? Erzincan YGC ve Erzincan Kadın Kapalı Cezaevi için aylık dağılımı paylaşacak mısınız?
  16. Sağlık hakkına erişim bakımından 2024–2025 döneminde her iki kurumda
    - Hastane sevk sayıları,
    - Reddedilen/ertelenen/iptal edilen sevklerin gerekçeleri,
    - Kelepçeli muayene uygulamasına ilişkin veriler nedir?
  19. Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun 29 Haziran 2024 tarihli Erzincan ziyaret ve müteakip 2024/28. Dönem-2. Yasama Yılı raporu bulguları doğrultusunda Bakanlığımızca hangi düzeltici/önleyici faaliyetler yürütülmüştür? Performans göstergeleri ve takvim nedir?
  20. Benzer ihlallerin önlenmesi amacıyla Bakanlığınız; arama pratiği, infaz kurulları karar standardizasyonu, yayın-haberleşme kısıtlarının ölçülülüğü, bağımsız izleme ve şeffaf veri paylaşımı alanlarında yeni genelge/rehber yayımlamayı planlamakta mıdır?